

[År]

# Fordringer

1. SEMESTER

MARIA PEDERSEN

AARHUS BSS | HA (jur.)

Ydelse	Ikke negotiable	Negotiable	Fordringens karakter
Andet end penge (realydelse) – eksempler	Levering af varer Brugsret til lejligheder Arbejdsydelser	Konnossementer	Alle tænkelige former
Pengekrav – eksempler	Betaling for varer Lejebetaling Lønkrav	Aktier (Checks) (Veksler)	Ikke gældsbreve
Pengekrav	Alle gældsbreve (ekskl. de negotiable)	Omsætningsgældsbreve	Gældsbreve

## 14.2. Gældsbrevsloven og andre retskilder

Gældsbrevsloven er stort set resultat af et nordiske lovsamarbejde,

kreditaftaleloven, lov om betalinger samt renteloven er baseret på EU retlig regulering.

Som nævnt omfatter gældsbrevsloven kun gældsbreve, men væsentlige dele af lovens regler anvendes analogt på andre pengeforpligtelser.

Det gælder § 2, § 3, § 5 og § 7, der må betragtes som udtryk for almindelige retsgrundsætninger om pengeforpligtelser.

### Definition af et gældsbreve

- Ved et gældsbreve forstås normalt en i hovedsagen ensidig, ubetinget, skriftlig skylderklæring, som går ud på betaling af et bestemt pengebeløb (DP s. 367)
- Definitionen er set fra *rettighedssiden* (fordringshaversiden) en erklæring, der ensidigt fastslår eksistensen af en fordring på et bestemt beløb. Set fra *pligtsiden* (skyldnersidens perspektiv) er der tale om en erklæring, hvorved skyldner enten forpligter sig til at betale eller erkender at skyldte en bestemt sum penge
- Terminologi: Skyldner = debitor og fordringshaver = kreditor

## 14.3. Flere skyldneres hæftelse

På overdragelse af fordringer i almindelighed anvendes GBL § 9 og § 10, og §§ 27-31, idet disse bestemmelser finder analog anvendelse på alle simple fordringer

Der kan derfor være behov for at sikre en fordring mod skyldnerens insolvens.

En sådan sikring kan opnås gennem pant eller anden form for sikkerhedsstillelse.

### 14.3.1 Solidarisk hæftelse

Flere skyldnere hæfter efter GBL § 2, stk. 1, »en for alle og alle for en«, medmindre andet er aftalt. Hovedreglen er med andre ord **solidarisk hæftelse**.

Sikkerheden i den solidariske hæftelse består i, at fordringshaveren kan kræve opfyldelse af sit krav hos enhver af skyldnerne.

- En forbruger kan dog efter **KAL § 26** til enhver tid betale hele eller dele af sin gæld i henhold til en kreditaftale (f.eks. en aftale om pengelån), uanset om gælden helt eller delvis er (u)forfalden. Vedrørende den tilsvarende problemstilling ved pantebreve i fast ejendom, se **KAL § 26 a**.

#### Opfyldelsessted - pengeydelse

- Om pengefordringer gælder det overordnede princip, at pengeskyld er bringeskyld
- Opfyldelsesstedet for pengeskyld er (som det traditionelle udgangspunkt) kreditors forretningssted eller bopæl, jf. **gældslovens § 3, stk. 1** - men er måske erstattet af en pengeinstitutregel (se næste slide)

Flytter fordringshaveren, flytter betalingsstedet med. Dette gælder dog ikke, hvis fordringshaveren flytter til udlandet, jf. **GBL § 3, stk. 1, 2.pkt.**

- Kreditor kan *ensidigt* (dvs. uden accept fra pengedebitor) anvise et andet betalingssted, hvis det ikke medfører væsentlig ulempe eller udgift, jf. **gældslovens § 3, stk. 2**
- Der foreligger **ikke misligholdelse**, men **fordringshavermora**, såfremt der betales et forkert sted, hvis dette fejlagtigt er anvist af kreditor

- Undtagelse fra hovedreglen om, at opfyldelsesstedet er hos fordringshaveren, gælder **efter GBL § 4** for ihændehavergældsbreve, massegældsbreve samt bank- og sparekassebøger, hvor betalingsstedet er skyldnerens forretningslokale.

Skyldnerens forpligtelse består i at betale til rette tid og på rette sted. Nå betalingsstedet er hos fordringshaveren, skal en betaling derfor, for at være rettidig, være kommet frem til fordringshaveren inden betalingsfristens udløb.

#### Pengeinstitutregel - konto

- Princippet om bringeskyld skal måske i dag modificeres, således at indbetaling til en pengeinstitutkonto tilhørende kreditor *altid* er rigtig opfyldelse, selv om kreditor enten slet ikke har anvist betalingssted eller har anvist et andet betalingssted end en pengeinstitutkonto

En betaling, der i øvrigt sker gennem forsendelse, er **ikke rettidig**, selv om skyldneren afsender ydelsen inden betalingsfristens udløb, hvis den først kommer frem til fordringshaveren efter fristens udløb

Undtagelser herfra:

- **Kreditaftalelovens § 25**
- **Tinglysningslovens § 42 a, stk. 1 –**

Bestemmer, at indbetaling efter et pantebrev i fast ejendom til et pengeinstitut her i landet til befordring til betalingsstedet **er rettidig**, når den sker inden for den *betalingsfrist*, der gælder efter pantebrevet.

Reglen er efter **§ 42 a, stk. 3**, **præceptiv** til fordel for skyldneren.

- Hermed er dog **ikke** sagt, at **betaling er sket** ved selve *indbetalingen til et pengeinstitut*.
- Betalingen er først sket, *når beløbet er kommet frem til fordringshaveren*.

Skyldneren bærer således forsendelsesrisikoen og **må betale igen**, hvis pengene forsvinder undervejs.

Ifølge **TL § 42 h, § 42 n og § 47, stk. 8**, anvendes reglerne i § 42 a også på **pantebreve**, der giver underpant i henholdsvis bilbogsaktiver, andele i andelsboligforeninger og løsøre.

Forfalder en fordring ved påkrav, er forfaldstiden fastsat, men ikke i forvejen. En bestemmelse om, at en fordring forfalder 14 dage efter påkrav, opfylder derimod betingelserne i § 3, stk. 1.

Er forfaldsdagen ikke fastsat i forvejen, skal debitor først betale rente, når der er forløbet (mindst) 30 dage efter den dag, hvor fordringshaveren har afsendt eller fremsat anmodning om betaling, jf. § 3, stk. 2

Rente skal dog ikke betales for et tidsrum, der ligger forud for modtagelsen af påkravet, jf. § 3, stk. 2.

Er kravets berettigelse eller størrelse uvis, skal der tidligst betales rente, når der er gået 30 dage efter den dag, da skyldneren var i stand til at indhente de oplysninger, som må anses for nødvendige til bedømmelse af kravet, jf. § 3, stk. 3.

- Reglen vil navnlig have betydning ved erstatningskrav, men vil f.eks. også kunne få betydning, såfremt fordringshaveren undlader at medvirke til kravets opgørelse ved at nægte at specificere en regning.

Selv om der ikke er forløbet 30 dage efter påkrav eller efter, at skyldneren var i stand til at indhente de nødvendige oplysninger til bedømmelse af kravet, skal rente betales fra den dag, da fordringshaveren påbegyndte retsforfølgning. Denne rente betegnes procesrente, jf. § 3, stk. 4.

- Misligholdelse kan indtræde, før der opstår pligt til at betale stk. 2-rente
- Tidspunktet for pligt til at betale morarente kan ændres i medfør af rentelovens § 3, stk. 3, 4 eller 5

Angår kravet vederlag i henhold til en aftale som nævnt i § 1, stk. 4,

- dvs. **aftaler mellem erhvervsdrivende indbyrdes eller mellem en erhvervsdrivende og en offentlig myndighed**, kan den aftalte betalingsfrist som udgangspunkt ikke være mere end 30 dage regnet fra det tidspunkt, hvor fordringshaveren har afsendt eller fremsat anmodning om betaling, jf. nærmere §§ 3 a-d.

*Rykkergebyr mv. (erstatning ved siden af morarenter)*

Principielt kan fordringshaveren foruden forhalingsrenten kræve erstatning for tab, som renten ikke dækker.

- Det tab, fordringshaveren lider ved, at han på grund af **forsinkelse** fra skyldnerens side ikke har kunnet opfylde sine egne forpligtelser, eller ikke har kunnet indlade sig i andre engagementer, der kunne have bragt ham en fortjeneste, kan **imidlertid ikke kræves erstattet**.

**Undtagelse** herfra gælder dog, hvis skyldneren netop har lovet at betale, for at fordringshaveren kunne imødegå økonomiske vanskeligheder, hvad der især kan have praktisk betydning, hvis en långiver i denne situation nægter at yde et aftalt lån.

Renteloven indeholder nærmere bestemmelser om skyldnerens pligt til at betale rykkergebyr mv. i forbindelse med forsinket betaling.

Ifølge **rentelovens § 9 a, stk. 1**, kan fordringshaveren kræve, at skyldneren betaler rimelige og relevante omkostninger ved udenretlig inddrivelse af fordringen,

- medmindre forsinkelsen med betalingen ikke beror på skyldnerens forhold.

Angår kravet vederlag i henhold til en aftale omfattet af § 1, stk. 4,